

MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO OBEJMUJĄCY 3 OBSZARY
POŁOŻONE W SOŁECTWACH
BRANICE I BOBOLUSZKI

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Opracowana przez:

Wektor. Doradztwo ekonomiczne i środowiskowe Pazgan Michał

43-100 Tychy, ul. Szuwarków 1A/2

tel. +48 607 677 655

e-mail: michal.pazgan@gmail.com

Michał Pazgan
Właściciel

WEKTOR. DORADZTWO EKONOMICZNE
I ŚRODOWISKOWE
Michał Pazgan
43-100 Tychy, ul. Szuwarków 1A/2
tel. 607-677-655
REGON: 241262911 NIP: 677-222-86-83

Branice, 22 czerwca 2022 r., 11 sierpnia 2022 r.

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	3
1.1. Podstawa formalno-prawna opracowania prognozy	3
1.2. Cel i zakres prognozy	3
2. Informacje o zawartości, głównych celach sporządzanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami	6
2.1. Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący 3 obszary położone w sołectwach Branice i Boboluszki - ustalenia	6
2.2. Cele planu	9
2.3. Powiązania planu z dokumentami	9
3. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	10
4. Opis stanu istniejącego środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji planu	11
4.1. Opis stanu środowiska przyrodniczego Gminy Branice ze szczególnym uwzględnieniem sołectwa Branice	11
4.2. Potencjalne zmiany w środowisku przy dotychczasowym użytkowaniu	20
5. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji planu	21
6. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia planu	22
7. Przewidywane znaczące oddziaływania uchwalenia planu na środowisko	24
8. Wpływ zapisów planu na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000	30
9. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	32
10. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	33
11. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	33
12. Streszczenie	34

1. Wstęp

1.1. Podstawa formalno-prawna opracowania prognozy

Podstawę formalno-prawną wykonania Prognozy oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego 3 obszary położone w sołectwach Branice i Boboluszki stanowią:

- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 503),
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 ze zm.),
- opinia Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Głubczycach z dnia 22 lipca 2021 r. o sygnaturze NZ.9022.1.2.2021.MB,
- pismo Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach z dnia 15 lipca 2021 r. o sygnaturze GL.RPP.610.273.2021.PMR.
- uchwała nr XXIX/301/21 Rady Gminy Branice z dnia 10 maja 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego 3 obszary położone w sołectwach Branice i Boboluszki.

1.2. Cel i zakres prognozy

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego 3 obszary położone w sołectwach Branice i Boboluszki (zwany dalej planem). Celem wykonania Prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań na środowisko będących wynikiem realizacji zamierzeń wynikających z planu oraz ocena ich stopnia, a także określenie czy w należyty sposób został uwzględniony w ocenianym dokumencie interes środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Plan może dotyczyć obiektów i obszarów, które zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r., poz. 1839) mogą znacząco oddziaływać na środowisko. W planie przewidziano możliwość realizacji obiektów produkcyjnych, składów i magazynów wraz z zabudową usługową oraz teren powierzchniowej eksploatacji złoża kopaliny pospolitej.

Plan opracowano na podstawie uchwały nr XXIX/301/21 Rady Gminy Branice z dnia 10 maja 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego 3 obszary położone w sołectwach Branice i Boboluszki.

Prognoza oddziaływania na środowisko jest elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, przez którą rozumie się postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji programu obejmujące w szczególności:

- uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,
- uzyskanie wymaganych ustawą opinii,

- zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Niniejsza prognoza została wykonana z uwzględnieniem zakresu określonego w art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 ze zm.).

Prognoza zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgenicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Niniejsza prognoza określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarze objętym przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczącej obszarów podlegającej ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na cele i podmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne,z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza oddziaływania na środowisko przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem

realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i podmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,

- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – przedstawia rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonywania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

2. Informacje o zawartości, głównych celach sporządzanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

2.1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący 3 obszary położone w sołectwach Branice i Boboluszki - ustalenia

Na poniższym rysunku przedstawiono obszary objęte planem:

Rysunek 1. Obszary objęte planem w najbliższym otoczeniu

Źródło: opracowanie własne na podstawie ortofotomapy pobranej z zasobów Geoportalu.

Ustalono przeznaczenie podstawowe terenów wg następujących kategorii:

- **MW** – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- **MN** – tereny zabudowy mieszkaniowo jednorodzinnej,
- **PU** – tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów, baz, zabudowy usługowej,
- **P** – teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, baz,
- **R** – teren rolniczy,
- **ZI** - tereny zieleni izolacyjnej,
- **KDG** – teren drogi publicznej klasy G – główna,
- **KDW** – tereny dróg wewnętrznych,
- **KR** – tereny drogi rowerowej.

Dla terenów oznaczonych symbolami **A1MW i A2MW** ustalono przeznaczenie podstawowe – zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna oraz przeznaczenie uzupełniające:

- funkcja usługowa nieuciążliwa, wbudowana w budynek mieszkalny wielorodzinny,
- zabudowa towarzysząca,
- terenowe urządzenia sportu i rekreacji.

Maksymalną wysokość budynków mieszkalnych ustalono na 16,00 m, a budynków garaży, budynków gospodarczych, budynków realizowanych w ramach sieci infrastruktury technicznej i wiat - na 7,00 m.

Dla terenów oznaczonych symbolami **A1MN i A2MN** ustalono przeznaczenie podstawowe: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz przeznaczenie uzupełniające:

- funkcja usługowa nieuciążliwa wbudowana w budynek mieszkalny jednorodzinny,
- zabudowa towarzysząca.

Maksymalną wysokość budynków ustalono na 12,00 m, w tym budynków gospodarczych, garaży, wiat, budynków realizowanych w ramach sieci infrastruktury technicznej na 7,00 m.

Dla terenów oznaczonych symbolami **A1PU i A2PU** ustalono przeznaczenie podstawowe:

- obiekty produkcyjne, składy, magazyny, bazy,
- zabudowa usługowa

oraz przeznaczenie uzupełniające:

- zabudowa towarzysząca,
- powierzchniowa eksploatacja złoża kopaliny pospolitej Branice.

Maksymalną wysokość budynków oraz budynków i budowli w ramach zabudowy towarzyszącej ustalono na 10,00 m, budynków w sytuacji realizacji obiektów produkcyjnych, składów, magazynów, baz oraz budynków i budowli w ramach zabudowy towarzyszącej ustalono na 20,00 m i budynków w sytuacji realizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² ustalono na 20,00 m.

Dla terenu oznaczonego symbolem **AP** ustalono przeznaczenie podstawowe: obiekty produkcyjne, składy, magazyny, bazy oraz przeznaczenie uzupełniające:

- zabudowa usługowa,
- zabudowa towarzysząca,
- powierzchniowa eksploatacja złoża kopaliny pospolitej Branice.

Maksymalną wysokość budynków oraz budynków i budowli w ramach zabudowy towarzyszącej ustalono na 20,00 m, z zastrzeżeniem maksymalnej wysokości budynków w ramach zabudowy towarzyszącej (w zabudowie usługowej) wynoszącej 10,00 m. Zakazano realizacji budynków w granicach udokumentowanego złoża kopaliny pospolitej Branice.

Dla terenu oznaczonego symbolem **AR** ustalono przeznaczenie podstawowe rolnicze oraz przeznaczenie uzupełniające: obiekty budowlane produkcji i obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych

Maksymalną wysokość budynków ustalono na 12,00 m, a wiat na 10,00 m. Zakazano realizacji budynków w granicach udokumentowanego złoża kopaliny pospolitej Branice.

Dla terenów oznaczonych symbolami **A1ZI i A2ZI** ustalono przeznaczenie podstawowe - zieleń izolacyjna. Zakazano realizacji budynków i wiat.

Dla terenu oznaczonego symbolem **AKDG** ustalono przeznaczenie podstawowe - droga publiczna klasy G - główna oraz przeznaczenie uzupełniające: sieci infrastruktury technicznej nie związane z prowadzeniem, zabezpieczeniem i obsługą ruchu oraz potrzebami zarządzania drogą.

Dla terenów oznaczonych symbolami **A1KDW ÷ A3KDW** ustalono przeznaczenie podstawowe: droga wewnętrzna oraz przeznaczenie uzupełniające: sieci infrastruktury technicznej nie związane z prowadzeniem, zabezpieczeniem i obsługą ruchu oraz z potrzebami zarządzania drogą.

Dla terenów oznaczonych symbolami **AKR i KKR** ustalono przeznaczenie podstawowe: droga rowerowa.

Na terenach oznaczonych symbolami **A1PU (częściowo) i A2PU** dopuszczono budowę obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², a na terenach **A1PU, A2PU i AP** dopuszczono rozmieszczenie instalacji fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 500 kW z zastrzeżeniem, że ich strefy ochronne winny mieścić się w ramach ww. obszarów.

W obszarze objętym planem zakazano realizacji elektrowni wiatrowych oraz biogazowni na terenach oznaczonych symbolami **A1MW, A2MW, A1MN, A2MN**.

W obszarze objętym planem nie występuje problematyka:

- zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych oraz dóbr kultury współczesnej,
- wymagań wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych – nie występują przestrzenie publiczne w rozumieniu art. 2 pkt 6 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;;
- obszarów osuwania się mas ziemnych,
- krajobrazów priorytetowych określonych w audycie krajobrazowym oraz w planach zagospodarowania przestrzennego województwa,
- sposobu i terminu tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów.

2.2. Cele planu

Celem ustaleń planu jest zapewnienie warunków przestrzennych dla rozwoju funkcji mieszkaniowych wraz z obsługującym układem komunikacyjnym, produkcyjnych, składów, magazynów, baz; usługowych; powierzchniowej eksploatacji złoża surowca ilastego ceramiki budowlanej, z zachowaniem wymogów ładu przestrzennego, wartości środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz krajobrazu.

2.3. Powiązania planu z dokumentami

Plan jest zgodny z dokumentem planistycznym szczebla regionalnego - Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego. Można wykazać zgodność z polityką wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich. Głównym celem tej polityki jest poprawa jakości życia mieszkańców, wspieranie działalności gospodarczej poprzez racjonalne wykorzystanie istniejących zasobów i walorów obszarów wiejskich.

Plan nie narusza ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Branice, uchwalonego uchwałą Nr III/219/18 Rady Gminy Branice z dnia 17 grudnia 2018 r., zmienionego Uchwałą nr XXVII/274/21 Rady Gminy Branice z dnia 8 lutego 2021 r.

3. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Prognozę do planu wykonano w zakresie jaki wynika z przytoczonego przepisu art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 ze zm.), uwzględniając charakter dokumentu i jego zawartość oraz szczegółowość zapisów.

Prognoza składa się z dwóch głównych merytorycznych części. W części pierwszej dokonano (na podstawie materiałów i wizji w terenie) analizy oraz oceny stanu środowiska przyrodniczego. W części drugiej dokonano oceny wpływu oraz ich skutków w środowisku i krajobrazie, wynikających z realizacji przewidzianych działań.

W prognozie uwzględniono informacje zawarte w materiałach dokumentacyjnych, studialnych, kartograficznych i monograficznych takich jak:

1. Kondracki J., 2000, Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa.
2. Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Branice, 2018, Wektor, Tychy.
3. Ostródka L., Warunki klimatyczne Branice, maszynopis.
4. Prognozowanie skutków przyrodniczych planu zagospodarowania przestrzennego. Poradnik metodyczny, 1998, IGPIK, Kraków.
5. Plan, 2021.
6. Stan istniejący i program produkcji rolnej w gminie Branice, 1994, Wojewódzkie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych w Opolu, Opole.
7. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Branice przyjęte uchwałą nr III/219/18 Rady Gminy Branice z dnia 17 grudnia 2018 r., zmienione Uchwałą nr XXVII/274/21 Rady Gminy Branice z dnia 8 lutego 2021 r.
8. Uchwała nr XXIX/301/21 Rady Gminy Branice z dnia 10 maja 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego 3 obszary położone w sołectwach Branice i Boboluszki.

Ponadto zostały wykorzystane informacje uzyskane w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Opolu, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu oraz w Urzędzie Gminy w Branicach.

4. Opis stanu istniejącego środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji planu

4.1. Opis stanu środowiska przyrodniczego Gminy Branice ze szczególnym uwzględnieniem sołectwa Branice

4.1.1. Położenie gminy

Gmina Branice położona jest w południowej części województwa opolskiego, w powiecie głubczyckim. Gmina graniczy od północy z gminą Głubczyce, od północnego wschodu z gminą Baborów i od wschodu z gminą Kietrz. Od zachodu gmina graniczy z Republiką Czeską.

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym Polski gmina położona jest na Płaskowyżu Głubczyckim (318.58) będącym częścią Niziny Śląskiej (318.5).

W skład gminy Branice, zajmującej powierzchnię 12 187 ha (122 km²) wchodzi 21 sołectw: Branice, Bliszczycy, Boboluszki, Dzbańce, Dzbańce Osiedle, Dzierżkowice, Gródczany, Jabłonka, Jakubowiec, Jędrychowice, Lewice, Niekazanice z Przysiółkiem Niekazanice - Kałduny, Michałkowice, Posucice, Turków, Uciechowice, Wiechowice, Włodzienin, Włodzienin – Kolonia, Wódka i Wysoka. Jest to gmina typowo wiejska, a grunty rolne zajmują 89% jej powierzchni. Sołectwo Branice położone jest w zachodniej części Gminy, przy granicy z Republiką Czeską.

Przez Gminę przebiega droga wojewódzka nr 419 relacji Nowa Cerekwia – granica państwa w sąsiedztwie sołectwa Branice oraz sieć dróg powiatowych i gminnych.

Obszary objęte niniejszym opracowaniem są położone:

- w północno wschodniej części sołectwa Branice, w bezpośrednim sąsiedztwie Szkoły Podstawowej im. Marii Dąbrowskiej w Branicach,
- w południowo wschodniej części sołectwa Branice
- między skrajnie zachodnimi zabudowaniami Branice i sołectwem Boboluszki – w dolinie Opawy.

4.1.2. Budowa geologiczna

Najstarszymi skałami stanowiącymi fundament przedmiotowego terenu są skały karbonu dolnego. Pod względem litologicznym są to piaskowce, łupki ilaste, łupki mułowcowe i łupki piaszczyste serii hradeckiej i morawieckiej. Skały te dochodzą do powierzchni głównie w najwyższych partiach wzgórz. Niekiedy karbon ujawnia się również na zboczach głęboko wciętych dolin. Od wzgórz w kierunku wschodnim karbon zanurza się pod utwory trzeciorzędowe i czwartorzędowe.

Trzeciorzęd wykształcony jest głównie jako serie iłów pylastych i plastycznych lub marglistych z przewarstwieniami piasków i żwirów, łupków, a miejscami również gipsów. Iły trzeciorzędowe nie tworzą ciągłej pokrywy. Brak jej w szczególności w obrębie wzniesień wzgórz i ich wschodnich zboczy. Miąższość utworów trzeciorzędowych jest zróżnicowana i może wynosić nawet 100 do 200 m.

Najmłodsze osady czwartorzędowe tworzą ciągłą pokrywę o grubości od około 15 do 30 m. Miąższość czwartorzędu rośnie w kierunku wschodnim.

Obszar Płaskowyżu Głubczyckiego był dwukrotnie objęty zlodowaceniem. Osady zlodowacenia południowopolskiego w znacznym stopniu zerodowały w okresie

interglacialnym. Obecne osady pochodzą z okresu zlodowacenia środkowopolskiego. Pomimo trwającej naturalnej erozji są one nadal doskonale wykształcone.

Prawie całą powierzchnię gminy pokrywają osady lessowe, będące produktem akumulacji eolicznej. Ich grubość waha się od kilkudziesięciu centymetrów do 10 m.

W zasięgu dolin Opawy i Troi można wyodrębnić płaskie holocenijskie terasy zalewowe, akumulacyjne, wyścielone żwirami i namułami. Terasy wznoszą się średnio od 2 do 5 m ponad poziom wody w rzekach i osiągają szerokość od 0,8 do 1,5 km. Leżąca poza dolinami rzek część gminy przykryta jest utworami lessowymi. Tylko lokalnie, zwłaszcza na zboczach dolin, spod lessów ujawniają się starsze osady (trzeciorzędowe, karbońskie).

Na terenie gminy zarejestrowano trzy złoża surowców mineralnych: surowca ilastego „Branice”, kruszywa naturalnego „Lewice” i kruszywa naturalnego „Włodzienin”;

Złoże „Branice” jest położone na południowy-wschód od zabudowań wsi Branice. Serię złożową stanowią gliny lessopodobne barwy brązowej i brązowo-żółtej. Miąższość złoża waha się od 4,0 do 7,7 m, średnio wynosi 6,1 m. Powierzchnia złoża to 14,3 ha. Złoże wykazuje dobrą jakość. Surowiec jest plastyczny i twardo plastyczny.

Złoże „Włodzienin” położone jest na północ od wsi Włodzienin, przy granicy gminy. Zajmuje powierzchnię 1,23 ha. Złoże rozpoznane w kategorii C1 zawiera kruszywo naturalne. Złoże zagospodarowane.

Złoże „Lewice” położone jest około 2 km na północ od wsi Lewice. Złoże zajmuje obszar 4,12 ha. Miąższość złoża wynosi 5,8 do 14,1 m, średnio 10,8 m. Złoże budowane jest przez piaski nieklasyfikowane o zawartości ziaren do 2,0 mm w ilości 93,5%. Piasek nadaje się do celów budowlanych. Złoże było eksploatowane w przeszłości.

Obszar objęty planem na południowy wschód od zabudowań wsi Branice częściowo zawiera się w granicach złoża surowców mineralnych „Branice”.

4.1.3. Ukształtowanie powierzchni

Płaskowyż Głubczycki jest wysoko wzniesioną równiną lessową. Funkcjonalnie stanowi on część Przedgórze Sudeckiego. Jest to rolniczy rejon o urodzajnych ziemiach kompleksów pszenno-buraczanych. Bardzo korzystne warunki glebowe doprowadziły do wylesienia obszaru (lasy pokrywają zaledwie 4% powierzchni mezoregionu). Niewielka, północno-zachodnia część gminy nawiązuje morfologią do Przedgórze Sudeckiego.

Teren gminy wykazuje zasadniczy spadek w kierunku wschodnim, wzdłuż dolin Opawy i Troi. Lokalnie północna część gminy pochyla się na północ ku dolinie Troi, a południowa obniża się w kierunku południowym ku dolinie Opawy. Przez środek gminy przebiega wododział między tymi rzekami. Najwyższy punkt na terenie gminy Branice przekracza 410 m n.p.m. i znajduje się w północnej granicy gminy, w lesie w Bliszczycach. Punkty najniższe to ujścia Troi (238 m n.p.m.), Morawki (273 m n.p.m.), Ostrej (298 m n.p.m.) i Opawy (257 m n.p.m.).

Obszar objęty planem na południowy wschód od zabudowań wsi Branice jest położony na wysokości około 313-322 m n.p.m. i jest nachylony w kierunku północnym, w stronę cieku Wilżyna. Obszar na północny wschód od zabudowań Branice zlokalizowany jest na wysokości około 315,5-318,5 m n.p.m. i jest nachylony w kierunku południowo-wschodnim. Z kolei obszar między Branicami i Boboluszkami jest położony na wysokości od 285 do 305 m n.p.m. i jest nachylony w kierunku zachodnim, w stronę koryta Opawy. Teren ten stanowi fragment stromego zbocza doliny Opawy.

4.1.4. Wody podziemne i powierzchniowe

Na terenie gminy wody pobiera się z trzech poziomów wodonośnych: karbońskiego, trzeciorzędowego i czwartorzędowego. Największe znaczenie, pod względem ilości ujęć i wielkości poboru, ma zbiornik czwartorzędowy.

Poziom karboński wykształcony jest w piaskowcach i łupkach dolnego karbonu na średniej głębokości do 30 m p.p.t. Zbiornik ma budowę szczelinową. Woda występuje w szczelinach i spękaniach skał, wydajność tego poziomu jest mała i wynosi kilka m³/h. Wodę z tego poziomu ujmuje się studniami głębokości 15,6 i 23 m na terenie Zakładu Rolnego „Dzbańce”.

Poziom trzeciorzędowy zajmuje tylko południową część gminy. Warstwę wodonośną tworzą piaski pylaste i żwiry zaglinione, występujące jako przewarstwienia wśród ilów. Zwierciadło wody zalega średnio na głębokości 20 do 40 m p.p.t., a w rejonie Wysokiej na głębokości do 26,0 m p.p.t. Wydajność studni jest stosunkowo niewielka i waha się od 2,4 do 5,5 m³/h. Woda ma podwyższoną zawartość żelaza i manganu. Wody tego poziomu ujmuje się trzema studniami na terenie dawnego PGR „Wysoka”. Zwierciadło naporowe nawiercono tam na głębokości 20-26 m, a ustabilizowało się 3-6 m.

Poziom czwartorzędowy stanowi podstawę zaopatrzenia w wodę dla mieszkańców gminy, gdyż w jego obrębie występuje około 20 studni głębinowych. Studnie zlokalizowane są głównie w dolinie rzeki Opawy. Warstwę wodonośną budują zwykle różnoziarniste piaski z domieszką żwirów, występujące pod pokrywą utworów gliniastych i lessowych. Zwierciadło wody w dolinach zalega na głębokości średnio do 2 m p.p.t., a na wysoczyźnie na głębokości od 2 do 5 m p.p.t. Wydajność studni wód czwartorzędowych jest zróżnicowana w zależności od ich lokalizacji. Wydajność w obrębie dolin jest duża i osiąga nawet 100 m³/h, natomiast w obrębie wysoczyzny dochodzi jedynie do 30 m³/h. Wody są twarde z nadmierną zawartością żelaza i manganu – wymagają uzdatnienia. Woda rozprowadzana jest do domów sieciowo. Ujęć indywidualnych na terenie gminy praktycznie się już nie wykorzystuje.

Sołectwo Branice jest zlokalizowane wyłącznie nad czwartorzędowym Głównym Użytkowym Piętrzem Wodonośnym. Wody GUPW są zasilane od powierzchni opadami atmosferycznymi w miejscach, w których brak jest pokrywy lessowej, ewentualnie jest ona wyjątkowo cienka. Piętro charakteryzuje się brakiem izolacji i wysokim stopniem zagrożenia antropogenicznego.

Żaden z lokalnych zbiorników wód podziemnych nie ma rangi zbiornika głównego (GZWP). Najbliższy taki zbiornik, trzeciorzędowy GZWP nr 332 – Subniecka Kędzierzyńsko-Głubczycka, znajduje się dopiero na pograniczu powiatów: głubczyckiego, raciborskiego i kędzierzyńsko-kozielskiego. W granicach gminy nie ma również obszarów ochrony dla zbiorników tej rangi.

Obszary objęte planem są zlokalizowane w zasięgu jednolitej części wód podziemnych nr 140 (PLGW6000140), dla której wyznaczono cele środowiskowe: utrzymanie dobrego stanu chemicznego oraz utrzymanie dobrego stanu ilościowego. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – niezagrożona.

Obszar gminy leży w zlewni Odry i należy bezpośrednio do dorzecza Opawy i Troi. Ich wododział przebiega pasmem wzgórz przez środkową część gminy. Obie największe rzeki gminy wspomagane są lokalnie mniejszymi potokami.

Rzeka Opawa ma długość 122 km i płynie generalnie przez Republikę Czeską. Jedynie na 21-kilometrowym odcinku w rejonie Branic wyznacza granicę. Powierzchnia zlewni wynosi 2,1 tys. km², z czego 136 km² w Polsce (połowa w granicach gminy Branice). W rejonie Branic rzeka przyjmuje charakter nizinny i płynie szeroką, meandrującą doliną. Bliskość górskiego odcinka zlewni rzeki pozostawia jednak swoje piętno w reżimach hydrologicznych tej rzeki.

Rzeka Troja ma długość 35 km, a powierzchnia jej zlewni wynosi 230 km². W granicach gminy Troja przepływa na odcinku około 5 kilometrów. W północnej części gminy w rejonie Włodzienina, powstaje zbiornik retencyjny o powierzchni 86 ha i pojemności całkowitej 5,3 mln m³. Średni roczny przepływ wynosi w tym punkcie 5 648,5 tys. m³. Troja ma na terenie gminy charakter nizinny i takie reżimy przepływów. Troja odprowadza swoje wody do Odry za pośrednictwem Psiny.

Sieć hydrograficzną gminy można uznać za stosunkowo ubogą, a wynika to z istnienia znacznej liczby suchych dolin prowadzących wody tylko okresowo. Drugą charakterystyczną cechą hydrografii gminy jest jej niska jeziorność. Tylko na niektórych ciekach powstały niewielkie, o powierzchni kilku arów, zbiorniki hodowlano-retencyjne.

Obszary objęte planem są zlokalizowane w zasięgu jednolitej części wód powierzchniowych nr PLRW60001911279 (Opawa od Opawicy do Morawicy), dla której wyznaczono cele środowiskowe: utrzymanie dobrego potencjału ekologicznego i osiągnięcie dobrego stanu chemicznego. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – niezagrażona.

4.1.5. Warunki klimatyczne i stan powietrza atmosferycznego

Warunki klimatyczne gminy odpowiadają strefie klimatycznej Polski południowej, a dokładniej podgórze i doliny Odry. Osobliwością klimatu Niziny Śląskiej, a także mezoregionu Płaskowyżu Głubczyckiego, do których geograficznie Gmina Branice należy, jest stosunkowo wysoka średnia temperatura roczna, krótkotrwała zima, wczesna wiosna i ciepłe lato.

Cechy te związane są z istnieniem na południowym zachodzie bariery górskiej Sudetów, z której powodu przy wiatrach południowo-zachodnich zmniejsza się wilgotność, spada zachmurzenie i wzrasta temperatura. Przy wiatrach północno-wschodnich wzrastają opady i liczba burz. Pod wpływem efektu fenowego klimat tego makroregionu należy do najcieplejszych w Polsce.

Według różnych klasyfikacji rejon ten należy do:

- XVIII Podsudeckiej dzielnicy klimatycznej (R. Gumiński). Dni z przymrozkiem 100 do 120, pokrywa śnieżna 60 do 70 dni, suma opadów 600 do 800 mm, okres wegetacji trwa 210 do 220 dni, początek robót polnych przypada na koniec marca lub początek kwietnia
- R-XXV Dolnośląskiego Południowego regionu klimatycznego (A. Woś). Na tle innych regionów mniej liczne są tutaj dni z pogodą przymrozkową i mroźną. Liczniejsze są natomiast przypadki występowania pogody bardzo ciepłej i jednocześnie pochmurnej.

Charakterystyczną cechą klimatu gminy Branice są stosunkowo małe roczne amplitudy temperatury powietrza. Przedwiośnie rozpoczyna się na początku marca i trwa 30-40 dni. Wczesna i pogodna wiosna trwa 60-70 dni. Początek wiosny przypada na koniec marca bądź początek kwietnia, natomiast już po ostatnich dniach kwietnia średnia temperatura

dobowa dochodzi do 10°C. Termiczne lato trwa około 100 dni i rozpoczyna się na przełomie maja i czerwca. Łagodna i długa jesień trwa około 60 dni i jej początek przypada na drugą połowę września. Przedzimy trwa około 40 dni i rozpoczyna się przeciętnie około 10 listopada. Krótka i łagodna zima trwa 60 – 70 dni i rozpoczyna się między 10 grudnia a 15 grudnia.

Charakterystyczne cechy klimatu:

- średnia temperatura powietrza wynosi 8,2°C;
- najcieplejszym miesiącem jest lipiec z temperaturą 17,8°C;
- najchłodniejszym miesiącem jest styczeń i luty -2,1°C;
- najwyższe temperatury powietrza notowane są w lipcu i wynoszą 35,5°C;
- najniższe temperatury powietrza notowane są w styczniu i wynoszą -26,7°C;
- opady o najwyższej wydajności obserwuje się w półroczu ciepłym (73%);
- roczna suma opadów dochodzi do 640 mm;
- miesiącem o najwyższej sumie opadów jest sierpień (98,9 mm);
- najwyższą dobową sumę opadów zanotowano w lipcu (58,8 mm);
- najmniejsze miesięczne sumy opadów przypadają na styczeń (28,0 mm);
- opady śnieżne występują przez około 40 dni w roku;
- pokrywa śnieżna utrzymuje się najczęściej około 60 dni;
- przeważającym kierunkiem wiatru jest wiatr północno-zachodni (25% obserwacji);
- średnia prędkość wiatru wynosi 2,0 m/s;
- cisze i wiatry o prędkości do 2 m/s obserwuje się w 71,9% przypadków.

4.1.6. Gleby

Gleby gminy Branice charakteryzują się małym zróżnicowaniem składu mechanicznego. Skałę macierzystą stanowią lessy, z których wytworzyły się dwa typy gleb dominujące na całym obszarze Płaskowyżu Głubczyckiego. Są to: czarnoziemy zdegradowane i deluwialne oraz gleby brunatne właściwe, brunatne zdegradowane i brunatne kwaśne.

Wśród czarnoziemów dominują czarnoziemy zdegradowane o zawartości próchnicy do 4%. Występują one najczęściej na powierzchniach najwyższej wzniesionych. Czarnoziemy deluwialne występują głównie na obszarach suchych dolin. Gleby brunatne występują na obszarach wzniesionych. Ten typ gleb wymaga zazwyczaj wapnowania i nawożenia. Udział tych dwóch typów gleb dochodzi do 85% ogólnej powierzchni gruntów ornych. Pozostałą powierzchnię stanowią gleby bielcowe, mady oraz gleby szkieletowe.

Gleby na terenie gminy Branice charakteryzują się naturalną zawartością metali ciężkich. Są to więc gleby czyste, które mogą być przeznaczone pod dowolne rodzaje upraw polowych. Badania terenowe wykazały incydentalne podwyższone, względem naturalnego tła, zawartości kadmu i cynku, ale nie zmienia to klasyfikacji użytkowej gleb gminy.

Obszar objęty planem między Branicami i Boboluszkami charakteryzuje się występowaniem pokrywy glebowej klasy IIIb i (na niewielkim północnym fragmencie) klasy IVa. Z kolei teren położony na południowy wschód od zabudowy Branic jest częściowo pozbawiony pokrywy glebowej. Obszar ten w części zachodniej, północnej i południowo zachodniej stanowi rolę klasy II, na południowym wschodzie jest pokryty rolą klasy IIIa, a między wyrobiskiem i zabudowaniami dawnej cegielni stanowi pastwisko klasy VI. Natomiast w obszarze położonym na północny wschód od zabudowań Branic występują gleby klasy II.

Na terenie Gminy Branice nie wyznaczono obszarów potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

4.1.7. Roślinność i zwierzęta

Na terenie rolniczej gminy Branice powierzchnie zielone tworzone są głównie przez trwałe użytki zielone i lasy oraz w mniejszym stopniu przez parki, cmentarze, zieleń przydrożną, osiedlową i przydomową. Wśród nich największą powierzchnię zajmują trwałe użytki zielone. Łąki i pastwiska zajmują łącznie około 560 ha, sady i ogrody działkowe 50 ha, a lasy 170 ha. Pozostałe, drobne powierzchnie zielone mozaikowo towarzyszą terenom mieszkaniowym i usługowym. Zieleń zajmuje niewielką część gminy. Wszystkie użytki zielone zajmują nieco ponad 6% jej powierzchni. Grunty orne zajmują natomiast prawie 84% powierzchni gminy.

Przy ogólnej niewielkiej powierzchni terenów zielonych uderza bardzo niska lesistość gminy, wynosząca tylko 1,4%.

Charakterystyczna lokalizacja terenów zielonych to doliny rzek i potoków oraz wyraźniej zarysowane wzgórza północno-zachodniej części gminy. Przywiązanie części lasów do dolin potoków sprawia, że około 5% z nich stanowią lasy łąkowe.

Wyróżniającą cechą położenia gminy jest lokalizacja przy osiowej części obniżenia między Sudetami i Karpatami zwanego Bramą Morawską. Rozdzielające dwa główne pasma górskie Polski obniżenie Bramy Morawskiej jest jednym z najważniejszych w kraju szlaków migracyjnych południowych elementów europejskiej flory i fauny, które zasilają nasze ekosystemy.

Na terenie gminy ma miejsce przenikanie się różnych elementów flory i fauny, w szczególności charakterystycznych dla terenów górskich i nizinnych oraz północnych i południowych.

Roślinność gminy jest charakterystyczna dla rejonów typowo rolniczych i zdecydowanie dominują tu, zajmowaną przestrzenią i liczbą osobników, gatunki uprawne i konkurujące z nimi chwasty. Najwięcej rodzimych gatunków zachowało się na pól naturalnych murawach i łąkach niedostępnych dla upraw rolniczych. W okolicach Branic i Bliszczyc występuje na przykład widliczka szwajcarska (*Selaginella helvetica*) – roślina spokrewniona z widłakami. Wzdłuż koryta rzeki Opawy występują chronione gatunki roślin górskich, do których należą: dziewięciśń bezłodygowy (*Carlina acaulis*), kruszczyk połabski (*Epipactis albensis*), śnieżyczka przebiśnieg (*Galanthus nivalis*), konwalia majowa (*Convallaria maialis*), lilia złotogłów (*Lilium martagon*), ciemiężycza zielona (*Veratrum lobelianum*), goryczka wąskolistna (*Gentiana pneumonanthe*), kukułka bzoza (*Dactylorhiza sambucina*), pełnik europejski (*Trollius europaeus*), kopytnik pospolity (*Asarum europaeum*).

Chronione częściowo są dwa gatunki roślin: kalina koralowa (*Viburnum opulus*) i pierwiosnek wyniosły (*Primula elatior*). Do gatunków rzadkich należą: obrazki alpejskie (*Arum maculatum*), wyżpin jagodowy (*Cucubalus baccifer*) i oset łopianowy (*Carduus personata*).

Pomimo znacznej monotonii rolniczego krajobrazu, na terenie gminy spotkać można szereg zwierząt, jak na przykład:

- Bezkręgowce: ślimaki, pajęczaki, chrząszcze, ćmy i motyle, a wśród nich rusałkę pawiką, rusałkę admiralą i rusałkę żałobnika.

- Ryby: pstrąg, węgorz, leszcz, szczupak.
- Płazy i gady: żaba trawna, żaba wodna, ropucha szara, rzekotka drzewna, jaszczurka żyworodna, jaszczurka zwinka, padalec, zaskroniec.
- Ptaki: myszołów, jastrząb, puszczyk, bocian, kuropatwa, bażant, sroka, wrona, gawron, kruk, kawka, szpak, wróbel, łozówka, cierniówka, kos, skowronek, słowik, jaskółka, sikora, szczygieł, zięba, trznadel. Najatrakcyjniejsze rejony dla ptactwa stanowią tereny dolinne, a w szczególności dolina Opawy i Troi.
- Ssaki: jeż, kret, mysz domowa, mysz polna, nornik zwyczajny, szczur wędrowny, chomik, wiewiórka, zając, kuna domowa, łasica, borsuk, lis, sarna, dzik.

Obszar objęty planem na południowy wschód od zabudowy Branic w przeważającej części jest wykorzystywany rolniczo i charakteryzuje się występowaniem wyłącznie agrocenoz. W odniesieniu do południowej i północno zachodniej części analizowanego terenu należy zauważyć jego degradację wynikającą z historycznej eksploatacji złoża ceramiki budowlanej „Branice” oraz lokalizacji składowiska odpadów, które obecnie jest nieczynne i zreultywowane. Na terenach tych widoczna jest sukcesja roślinności - częściowo widoczne są nasadzenia, a częściowo można stwierdzić niekontrolowany rozwój roślinności. Brak szczególnych gatunków fauny. Obszar na północny wschód od Branic to wyłącznie tereny upraw. W przypadku obszaru położonego między Branicami i Boboluszkami na skraju doliny Opawy fragment środkowy na brzegu wierzchowiny stanowi teren drogi polnej wzdłuż pól uprawnych po wschodniej stronie i zboczami (skarpią) doliny Opawy po stronie zachodniej. Z kolei fragment południowy i północny analizowanego obszaru to nieużywana droga pokryta niską roślinnością w otoczeniu zalesienia porastającego skarpię. W górnej części skarpy widoczne są lisie nory. Brak szczególnych gatunków fauny.

Rysunek 2. Północna część obszaru między Branicami i Boboluszkami

Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 3. Zachodnia część obszaru po południowo wschodniej stronie Branic

Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 4. Południowa część obszaru po południowo wschodniej stronie Branic

Źródło: Opracowanie własne.

4.1.8. Walory krajobrazu

Gmina wykazuje zasadniczo krajobraz eolicznej wyżyny lessowej, słabo porozcinanej siecią wód powierzchniowych. Charakterystyczne są suche doliny, o mniejszych głębokościach niż doliny prowadzące wody w sposób stały. Charakterystycznymi dla tego typu krajobrazu glebami są czarnoziemy i gleby brunatne, które w stanie naturalnym porośnięte były grądami i świetlistymi dąbrowami. Obecnie dominuje tu antropogeniczny, kulturowy krajobraz rolniczy.

Przeciętne spadki terenu wynoszą w granicach gminy 5 do 10%. Miejscami, zwłaszcza w północnej części gminy pochylenie zboczy jest większe i dochodzi niekiedy do 40%. W sytuacjach, w których u podnóża takiego zbocza przepływa potok mogą się wytworzyć urwiste skarpy. Takie struktury można zaobserwować szczególnie często w dolinach potoków i suchych dolinach rejonu Bliszczyc i Lewic oraz bardziej sporadycznie w innych częściach gminy.

Obszar objęty planem po południowo wschodniej stronie Branic jest zlokalizowany po północno wschodniej stronie zwartej zabudowy Branic, w bezpośrednim sąsiedztwie budynku i wyrobiska po byłej cegielni.

Obszar po północno wschodniej stronie zwartej zabudowy Branic, jest zlokalizowany w bezpośrednim sąsiedztwie budynku Szkoły Podstawowej im. Marii Dąbrowskiej w Branicach. Zatem planowana zabudowa wynikająca z planu nie będzie się wyróżniać wśród lokalnej zabudowy tym bardziej, że po północno zachodniej i północnej stronie analizowanego obszaru występuje pięciokondygnacyjna zabudowa wielorodzinna.

Z kolei obszar między Branicami i Boboluszkami zlokalizowany jest wzdłuż skarpy stanowiącej przejście między doliną Opawy i wysoczyzną Płaskowyzu Głubczyckiego.

4.1.9. Ochrona przyrody

Na terenie Gminy Branice funkcjonuje Obszar Chronionego Krajobrazu Mokre-Lewice". Objęto nim około 200 ha terenu w sołectwie Lewice (obszar ten obejmuje głównie tereny w granicach administracyjnych gminy Głubczyce). Obszar obejmuje fragment Gór Opawskich o urozmaiconym krajobrazie.

Obszar sołectw Branice i Boboluszki nie jest objęty formami ochrony przyrody.

4.1.10. Zabytki, dobra kultury i strefy ochrony konserwatorskiej

W obszarze objętym planem nie występują zasoby dziedzictwa kulturowego oraz dobra kultury współczesnej. W Branicach do rejestru zabytków wpisane są:

- kościół parafialny pw. Wniebowzięcia NMP (nr rej. 48/48 z 25.11.1948 r.),
- zabudowania szpitala psychiatrycznego (nr rej. A-47/2006 z 15.05.2006 r.),
- klasztor sióstr Maryi Niepokalanej przy ul. Szpitalnej (nr rej. 2161/87 z 22.05.1987 r.),
- park pałacowy (nr rej. 134/86 z 28.03.1986 r.).

W bezpośrednim sąsiedztwie obszaru objętego planem nie znajduje się żaden z ww. budynków (zespołu budynków).

4.1.11. Dotychczasowe zmiany w środowisku przyrodniczym

Rozwój osadnictwa na terenie gminy Branice związany jest z jednym z ważniejszych w Europie szlaków handlowych wiodących z południa na północ poprzez Bramę Morawską. W powiązaniu z tym szlakiem, w obrębie Bramy, powstały ośrodki kontroli ruchu kupieckiego, jego obsługi oraz ochrony granic państwowych opartych na pasmach Sudetów i Karpat.

W oparciu o powstające na szlaku strategiczne punkty usługowe i handlowe rozwijało się w rejonie gminy osadnictwo, a wraz z nim rolnictwo. Bardzo wysoka jakość i produktywność miejscowych gleb oraz wyjątkowo sprzyjające warunki klimatyczne doprowadziły do pełnej dominacji rolnictwa w zagospodarowaniu obszaru obecnej gminy. Ta dominacja dotyczy nie tylko braku wielkiego przemysłu lub uciążliwych usług, ale także niemal całkowitego wyparcia z obszaru gminy lasów. Usługi pojawiające się w granicach obecnej gminy miały zawsze charakter lokalny. Były to na przykład młyny, piekarnie, rzeźnie, browary, tartaki, cegielnie, a w Branicach nawet pralnia parowa i zakład lecznictwa psychicznego – jeden z nielicznych zakładów o szerszym znaczeniu.

Najbardziej znaczące zmiany w środowisku gminy zachodziły w okresie jej powstawania i rozwoju, u schyłku średniowiecza, około XIV wieku. To wtedy osady i pola zajmowały nowe tereny i wypierały dotychczasowe sposoby zagospodarowania. Wsie wywodzące się z majątków ziemskich i folwarków mają do dzisiaj stosunkowo zwartą strukturę. Pomędzy nimi rozciągają się rozległe połacie pól uprawnych.

Bytowanie ludzi stwarza konieczność pobierania wody na potrzeby socjalne i gospodarcze. Gmina korzysta z własnych ujęć wody. Również jakość wód podziemnych jest dobra. Poza jednym ujęciem w Bliszczycach, pobierane wody nie wymagają uzdatnienia. Pokrycie siecią kanalizacyjną dotyczy tylko 36% mieszkańców. Powstające odcinki kanalizacji nie zawsze trafiają do oczyszczalni ścieków, zaś istniejące oczyszczalnie nie posiadają wystarczającej zdolności oczyszczania w rozumieniu współczesnych przepisów. Wszystko to sprawia, że gospodarka ściekowa w obszarze gminy należy do słabo uporządkowanych i stanowi realne zagrożenie dla środowiska wodnego.

Niski rozwój przemysłu pozwala na zachowanie dobrej jakości powietrza atmosferycznego. Jednocześnie większość lokali mieszkalnych lub przeznaczonych na pobyt ludzi ogrzewanych jest indywidualnie lub z niewielkich lokalnych ciepłowni. Położenie gminy na tle ośrodków przemysłowych wobec przeważających kierunków wiatrów można uznać za korzystne.

Obecnie istotne przemiany w środowisku przyrodniczym w zasadzie już nie zachodzą. Zagospodarowanie powierzchni gminy jest trwałe, a jego intensywność nie zmienia się w sposób znaczący.

4.2. Potencjalne zmiany w środowisku przy dotychczasowym użytkowaniu

Nie zmieniając sposobu użytkowania analizowanego obszaru nie wystąpią zmiany w funkcjonowaniu środowiska przyrodniczego okolicy. Obszar objęty planem byłby wykorzystywany w dalszym ciągu w sposób rolniczy.

Na terenie Gminy Branice nie wyznaczono obszarów potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

5. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji planu

Na obszarze objętym planem nie występują obszary chronione ani cenne zbiorowiska roślin i/lub siedliska zwierząt. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizowanego dokumentu, jakim jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, związane są zatem ze stanem środowiska na obszarze objętym planem oraz przepisami dotyczącymi obszarów objętych ochroną prawną. Brak jest szczególnych uwarunkowań środowiska przyrodniczego, a nowe przeznaczenie terenu nie powoduje zasadniczych zmian w strukturze terenu ani w poziomie antropopresji.

W skali lokalnej (w odniesieniu do zabudowy mieszkaniowej) problemem ochrony środowiska jest niska emisja. Odrębne przepisy odnoszą się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń powietrza poprzez stosowanie wysokosprawnych technik spalania i unikania źródła energii złej jakości.

6. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia planu

Polityka ochrony środowiska jest jedną z polityk wspólnotowych Unii Europejskiej o charakterze horyzontalnym. Jej zakres obejmuje wszystkie dziedziny życia społeczno-gospodarczego. Zasada zrównoważonego rozwoju podkreśla konieczność takiego rozwoju społeczno-ekonomicznego, by przy zaspokajaniu potrzeb obecnych i przyszłych pokoleń została zachowana równowaga przyrodnicza. Zasada przezorności wymaga podejmowania środków zapobiegawczych tam, gdzie nie poznano jeszcze dokładnego oddziaływania na środowisko. Zasada prewencji (zapobiegania) zobowiązuje podejmującego negatywne oddziaływanie na środowisko do zapobiegania temu oddziaływaniu. Zasada „zanieczyszczający płaci” wymaga od wprowadzającego zanieczyszczenia ponoszenia kosztów usunięcia skutków lub zapobiegania zanieczyszczeniom.

Uchwalenie planu wpisuje się w politykę zrównoważonego rozwoju i budowania konkurencyjności (**Europa 2020**), która na poziomie unijnym kładzie nacisk na kwestie energetyczne. Jeden ze wskazanych w dokumencie wymiernych celów do osiągnięcia na rok 2020 stanowi, że emisję dwutlenku węgla należy ograniczyć co najmniej o 20% w porównaniu z poziomem z 1990 r. lub, jeśli pozwolą na to warunki, nawet o 30% oraz zwiększyć efektywność wykorzystania energii o 20%.

Plan jest też spójny co do celów z **Polityką klimatyczną Polski – Strategia redukcji emisji gazów cieplarnianych w Polsce do roku 2020**, gdzie nadrzędną sprawą jest włączenie się Polski do wysiłków na rzecz ochrony klimatu globalnego poprzez wdrażanie zasad zrównoważonego rozwoju, zwłaszcza w zakresie poprawy wykorzystania energii, zwiększania zasobów leśnych i glebowych kraju, racjonalizacji wykorzystania surowców i produktów przemysłu oraz racjonalizacji zagospodarowania odpadów, w sposób zapewniający osiągnięcie maksymalnych korzyści gospodarczych, społecznych i politycznych.

Plan jest spójny ponadto z założeniami **II Polityki Ekologicznej Państwa z uwzględnieniem perspektywy do roku 2025**, wyznaczającej cele i kierunki działań w zakresie ochrony środowiska, w tym ochrony powietrza i poprawy jego stanu. Plan realizuje cele dokumentu zarówno w odniesieniu do racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych, jak i w zakresie jakości środowiska: Cel 3.3. Jakość powietrza. Zmiany klimatu.

Działania związane z ochroną przyrody przewidziane w planie mają charakter wybitnie lokalny i nie ma możliwości odniesienia ich wprost do celów międzynarodowych dyrektyw i konwencji oraz dokumentów krajowych w zakresie zagospodarowania terenu i ochrony środowiska. Dokumenty te mają charakter polityczny (nie zadaniowy), czyli cele są sformułowane bardzo ogólnie i nie można znaleźć bezpośredniego odniesienia do funkcji obszarów objętych planem.

Obszary objęte planem są położone na obszarze dorzecza Odry. Uchwalenie planu nie będzie wpływać negatywnie na wody powierzchniowe i podziemne pod warunkiem właściwej gospodarki wodno-ściekowej. Nie będzie również w skali lokalnej ograniczać możliwości przenikania wód opadowych do gruntu.

Uchwalenie planu nie ma bezpośredniego związku z celami środowiskowymi zawartymi zarówno w Dyrektywie 2000/60/WE Parlamenty Europejskiego i Rady z dnia

23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej tj. „Ramowej Dyrektywy Wodnej” jak z „Aktualizacją planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”. Uchwalenie planu nie powinien spowodować wzrostu poboru wody i nie powinno przyczynić się do zwiększenia ilości zanieczyszczeń, nie zmieni poziomów wód oraz nie wywoła zmian kierunków krążenia wód podziemnych. Tym samym nie jest wymagane zastosowanie odstępstw od osiągnięcia celów środowiskowych ww. dokumentów. Obydwa wymienione akty są dokumentami ramowymi pod względem wyznaczanych celów i nie ma możliwości bezpośredniego wykazania zgodności z nimi inwestycji w ogóle nie związanej z ochroną wód powierzchniowych i podziemnych.

Uchwalenie planu będzie mieć związek z działaniami adaptacyjnymi przewidzianymi w **„Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmianę klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”** (SPA). Cel główny SPA ma być realizowany przy pomocy działań legislacyjnych (nowe Prawo Wodne, analizy ryzyka, wprowadzenie obowiązku tworzenia planu na obszarach zagrożeń środowiska itp.), działań organizacyjnych (zarządzanie kryzysowe, ratownictwo, ochrona ludności), działań informacyjnych oraz badania naukowe i tworzenie programów badawczych. Uchwalenie planu będzie mieć powiązanie wyłącznie z pierwszym celem SPA (Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska) z działaniem „Adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie” jako wprowadzenie ograniczeń w zakresie budownictwa powszechnego i dodatkowe wymagania w zakresie ochrony przed zalaniem budynków podpiwniczonych na obszarach zalewowych oraz na terenach zagrożonych ruchami masowymi.

Pozostałe kierunki działań nie mają bezpośredniego związku z planowaniem przestrzennym i kształtowaniem środowiska, gdyż dotyczą tworzenia lokalnych systemów monitorowania zagrożeń, rozwoju transportu, monitoringu środowiska, stymulowania innowacji czy kształtowania postaw społecznych.

7. Przewidywane znaczące oddziaływania uchwalenia planu na środowisko

W przypadku terenu położonego na południowy wschód od Branic plan przewiduje zmianę zagospodarowania terenu z rolniczego w kierunku funkcji produkcyjnych, usługowych, składów, magazynów, baz i powierzchniowej eksploatacji złoża surowca ilastego ceramiki budowlanej (jako przeznaczenie uzupełniające na terenie oznaczonym symbolem AP). Zatem do dalszych analiz przyjęto tę zmianę przeznaczenia terenu. Wschodnia część obszaru pozostanie w dotychczasowym użytkowaniu (rolniczym).

W odniesieniu do obszaru położonego między Branicami i Boboluszkami w planie przewidziano realizację drogi dla rowerów w miejscu terenów rolniczych (faktycznie fragmenty skarpy porośnięte niską roślinnością w sąsiedztwie zalesień oraz droga polna).

Plan przewiduje także zmianę zagospodarowania terenu z rolniczego w kierunku zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej – teren na północny wschód od zabudowy Branic. Zatem do dalszych analiz przyjęto tę zmianę przeznaczenia terenu. Powierzchnia terenu, dla którego przewidziano przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową nie przekroczy 0,8 ha, zatem pod względem podstawowego przeznaczenia terenu w planie nie ma również powodów by twierdzić, że uchwalenie planu przyczyni się do powstania przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 55 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r. poz. 1839) dopiero powierzchnia większa niż 4 ha w odniesieniu do terenów objętych ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pozwala na wyznaczenie przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

W planie zakazano lokalizacji zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii.

Różnorodność biologiczna

Realizacja zamierzeń w nowych funkcjach ustalonych w planie nie wpłynie znacząco na różnorodność biologiczną południowo wschodniej i północno wschodniej części sołectwa Branice oraz terenów pomiędzy miejscowościami Branice i Boboluszki. Plan dotyczy stref o bardzo niskich walorach przyrodniczych, w sąsiedztwie terenu zdegradowanego po eksploatacji złóż ceramiki budowlanej i funkcjonowania cegielni oraz zabudowy mieszkaniowej (po południowo wschodniej stronie Branic), w sąsiedztwie szkoły podstawowej oraz zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej (po północno wschodniej stronie Branic), a także wzdłuż pól uprawnych ponad krawędzią doliny Opawy (między Branicami i Boboluszkami). Ponadto, tereny objęte planem stanowią w stanie aktualnym częściowo obszary wykorzystywane rolniczo. Likwidacja pokrywy glebowej II, IIIa, IIIb, IVa i VI klas bonitacyjnych nie wpłynie na różnorodność biologiczną obszaru.

Realizacja zapisów planu nie będzie mieć wpływu na siedliska objęte ochroną w ramach obszarów sieci Natura 2000, ani nie przyczyni się do zubożenia różnorodności biologicznej również poza granicami kraju – nie występują oddziaływania transgraniczne. Najbliżej położone siedliska objęte Dyrektywą Siedliskową są położone w sołectwach Posucice (9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny - oddalone od obszaru objętego planem w Branicach o co najmniej 3,3 km) i Bliszczyce (9110 kwaśne buczyny - oddalone od obszaru objętego planem w Branicach o co najmniej 4,1 km).

Ludzie

Uchwalenie planu umożliwiające powstanie zabudowy produkcyjnej, usługowej, składów, magazynów, baz oraz dopuszczenia powierzchniowej eksploatacji złoża surowca ilastego ceramiki budowlanej (teren po południowo wschodniej stronie Branic) oraz zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej (teren po północno wschodniej stronie Branic) nie będzie negatywnie oddziaływać na zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców. Zmiana użytkowania terenów może wpłynąć na klimat akustyczny otoczenia przede wszystkim w wyniku zwiększenia natężenia ruchu kołowego generowanego przez pracowników, klientów firm działających na obszarze objętym planem. Na bieżącym etapie nie można przewidzieć sposobu produkcji ciepła na potrzeby ogrzewania i ciepłej wody użytkowej, zatem nie ma możliwości przewidzenia miejsca, rodzaju i ilości emitowanych zanieczyszczeń.

Planowane przeznaczenie w planie nie będzie powodować zagrożeń w ruchu drogowym.

Zwierzęta

W wyniku emisji hałasu, spalin, drgań itp. fauna zamieszkująca tereny pól uprawnych i nieużytków (częściowo porośniętych samosiejkami) oraz okolicznych zadrzewień (w przypadku terenu między Branicami i Boboluszkami) może wyemigrować na sąsiednie tereny (przypuszczalnie wyłącznie na okres przeprowadzenia inwestycji wynikających z ustaleń planu), z wyjątkiem gatunków o dużych zdolnościach przystosowania się do zmiennych warunków występujących w środowisku (krótkotrwałe oddziaływanie bezpośrednie). W sąsiedztwie terenów przewidzianych pod zabudowę nie wystąpi to zjawisko ze względu na występowanie gatunków przystosowanych do obcowania z człowiekiem – otoczenie analizowanego terenu jest częściowo zabudowane (zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w odniesieniu do terenu na południowy wschód od Branic oraz zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i szkoła podstawowe w bezpośrednim sąsiedztwie, a zabudowa wielorodzinna w odległości około 80 m zachód oraz 150 m na północ od terenu na północny wschód od Branic).

Na terenach lokalizacji zabudowy wystąpi także likwidacja fauny glebowej, co ma ścisły związek z likwidacją pokrywy glebowej.

Rośliny

Zostało zdiagnozowane oddziaływanie na florę – głównie roślinność niską. Zalecane jest zdjęcie przypowierzchniowej warstwy ziemi o głębokości około 10 cm wraz z roślinnością trawiastą i oddzielenie jej od reszty materiału. Na terenach lokalizacji zabudowy zlikwidowana zostanie aktualnie występująca roślinność w postaci agrocenoz i zieleni nieurządzonej (częściowo samosiejki na terenie położonym po południowo wschodniej stronie Branic).

Na obszarach objętych planem nie powinna być zagrożona roślinność drzewiasta i krzewiasta (poza samosiejkami). Zmiana przeznaczenia nie będzie mieć również negatywnego wpływu na grzyby oraz siedliska, w tym siedliska objęte ochroną na podstawie Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (tzw. „Dyrektywa Siedliskowa”) – ich lokalizacja to głównie północna część gminy Branice. Siedliska objęte Dyrektywą Siedliskową najbliższe obszarowi objętemu planem są położone w sołectwach Posucice (9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny - oddalone od obszaru objętego planem w Branicach o co najmniej 3,1 km) i Bliszczycze (9110 kwaśne buczyny - oddalone od obszaru objętego planem w Branicach o co najmniej 4,1 km).

Woda

Obszar objęty planem położony po południowo wschodniej stronie Branic nie jest przecięty przez cieków wodnych ani nie obejmuje terenów zabagnionych. Istnieje ryzyko wycieku płynów z pracujących maszyn oraz zanieczyszczenie wód płynących i gruntowych (oddziaływanie bezpośrednie). Analizując z kolei możliwe oddziaływania pośrednie, należy zdiagnozować możliwość negatywnego wpływu ww. wycieków na roślinność oraz zdrowie ludzi.

Uchwalenie planu i późniejsza realizacji zamierzeń z niego wynikających (w odniesieniu do obszarów położonych po południowo wschodniej i północno wschodniej stronie Branic) nie będzie wpływać negatywnie na wody powierzchniowe i podziemne pod warunkiem właściwej gospodarki ściekowej (przyłączenie do sieci kanalizacji sanitarnej). W związku z najprawdopodobniej płytkim fundamentowaniem nie wystąpi oddziaływanie na czwartorzędowe użytkowe piętro wodonośne.

W odniesieniu do obszaru objętego planem położonego między Branicami i Boboluszkami nie można wyznaczyć oddziaływań na etapie funkcjonowania przedsięwzięcia, które będzie mogło zostać zrealizowane po uchwaleniu planu (droga rowerowa). Na etapie realizacji zamierzeń wynikających z planu możliwe jest oddziaływanie na wody (bezpośrednia bliskość Opawy) w postaci wycieku płynów z pracujących maszyn. Jest to jednak działanie, którego prawdopodobieństwo jest minimalne. Odpowiednie zapisy w SWZ dotyczące jakości wykonywanych prac przez wykonawcę (w tym stanu maszyn i urządzeń) i kontrole robót powinny całkowicie zminimalizować ryzyka tego typu.

Obszar objęty planem położony jest poza strefami bezpośredniej i pośredniej ochrony ujęć wód oraz poza głównymi zbiornikami wód podziemnych i ich strefami ochronnymi.

Powietrze

W wyniku realizacji zapisów planu wystąpi pylenie wtórne z pryzm składowanego nadkładu (pochodzącego z wykopów pod fundamenty bądź z nadkładu). Zasadniczy wpływ na wielkość i obszar oddziaływania tej emisji mają warunki atmosferyczne (siła wiatru, opady deszczu), tzn. im silniejszy wiatr przy suchej pogodzie, tym silniejsze oddziaływanie. Oprócz warunków meteorologicznych emisja zależna jest ona również od cech pryzmowanego gruntu (granulacja, naturalna wilgotność).

Zaleca się okresowe zwilżanie wodą spryzmowanego materiału. W przypadku bardzo silnego wiatru zaleca się ubicie materiału, aby zminimalizować pylenie wtórne.

Na etapie funkcjonowania inwestycji wynikających z planu może wystąpić emisja zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego. Na obecnym etapie nie jest to możliwe do jednoznacznego wskazania ze względu na brak wiedzy o konkretnym źródle energii cieplnej. Fakt zwiększenia liczby samochodów na obszarze objętym planem i w bezpośrednim jego otoczeniu spowoduje również zwiększenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych (w ujęciu ograniczonym do obszaru objętego planem). Jest ona trudna do oszacowania ze względu na brak wiedzy o ilości nowych pojazdów na analizowanym terenie oraz miejsca wcześniejszego miejsca pracy osób, które będą zatrudnione na tym obszarze. W przypadku podjęcia na obszarze objętym planem pracy przez osoby obecnie pracujące z dala od Branic, sumaryczna emisja może nawet ulec zmniejszeniu (w przypadku zmniejszenia zapotrzebowania na korzystanie z pojazdów lub zmniejszenia odległości potrzebnej do przebycia celem dotarcia do pracy). Podobnie, w przypadku możliwości zakupu produktów lub usług dotychczas niedostępnych w Branicach, może zmniejszyć się emisja komunikacyjna.

Powierzchnia ziemi

Zajęcie powierzchni pod inwestycję będzie występować na etapie prowadzenia inwestycji wynikających z przeznaczenia terenu w planie. Oddziaływanie to będzie miało charakter bezpośredni i nieodwracalny. W wyniku zainwestowania części terenów zmniejszeniu ulegnie ilość powierzchni biologicznie czynnej. Ponadto nastąpi zajęcie terenu pod przykryciem, wydobytą z wykopów ziemię, zaś prowadzenie wykopów spowoduje naruszenie struktury gleby.

Gospodarowanie odpadami powinno odbywać się zgodnie z ustanowionymi odrębnymi przepisami, w tym ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Gospodarka odpadami na terenach, na których usytuowane są obiekty budowlane winna być prowadzona z uwzględnieniem segregacji odpadów.

Krajobraz

Uchwalenie planu będzie miało niewielki wpływ na krajobraz. Zabudowa obiektów produkcyjnych, składów, magazynów oraz budynki i budowle w ramach zabudowy towarzyszącej (o wysokości do 20,0 m) i zabudowa handlowa (o wysokości do 15 m) będą zrealizowane w sąsiedztwie zdegradowanej zabudowy przemysłowej. Z kolei zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna (o wysokości do 16,0 m) i zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (o wysokości do 12 m) będą zrealizowane w sąsiedztwie zabudowy o podobnej funkcji i wysokości po stronie zachodniej i północnej (obiekty szkoły podstawowej, zabudowy jednorodzinnej i zabudowy wielorodzinnej do 5 kondygnacji). Planowane zagospodarowanie terenu nie zaburzy panoramy Branice. Ww. obszary objęte planem na południowy wschód i na północny wschód od Branice nie przecinają osi widokowych.

Na terenie położonym między Branicami i Boboluszkami problematyka oddziaływania na krajobraz nie występuje.

Na terenie objętym planem nie wyznaczono obszarów o szczególnie wysokich lub wysokich walorach fizjonomicznych krajobrazu.

Klimat

Uchwalenie planu oraz późniejsza realizacja zamierzeń z niego wynikających nie będą miały znaczącego wpływu na klimat Gminy Branice. Lokalnie mogą się zaznaczyć zmiany temperatury powietrza i powierzchni ziemi oraz wilgotności powietrza wynikające ze zmniejszonej ilości promieni słonecznych i zmniejszonej powierzchni biologicznie czynnej, jednakże będą to zmiany niezauważalne w skali gminy czy nawet sołectwa Branice.

Bezpośrednia emisja gazów cieplarnianych będzie miała miejsce wyłącznie podczas lokalnego spalania paliw do celów ogrzewania i podgrzania wody użytkowej. Na etapie sporządzania planu nie ma możliwości precyzyjnego określenia źródeł ciepła, ani rodzaju i ilości przewidywanych zanieczyszczeń emitowanych do powietrza atmosferycznego. W przypadku wybrania energii elektrycznej emisje gazów cieplarnianych w skali gminy będą niezauważalne (wystąpią emisje pośrednie – w miejscu wytworzenia energii). W przypadku źródła gazowego, emisje będą relatywnie niewielkie w porównaniu do stosowania węgla na potrzeby ogrzewania i produkcji ciepłej wody użytkowej. Emisje te będą zależą od metody spalania opału oraz jego jakości.

Z kolei emisja pośrednia będzie związana z zamieszkaniem nowych osób i korzystaniem przez nich z samochodów oraz z powstaniem nowych miejsc pracy i korzystaniem przez pracowników z samochodów (emisja komunikacyjna).

Zgodność zamierzeń przewidzianych w planie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie oraz normami powinna zapewnić odporność na zmiany klimatu i klęski żywiołowe. Do norm tych należą w szczególności (odporność na wiatr, burze, śnieg i ekstremalne temperatury oraz zmiany temperatur):

- PN-EN 62305-1:2008 Ochrona odgromowa – Część I: Zasady ogólne,
- PN-EN 62305-2:2008 Ochrona odgromowa – Część II: Zarządzanie ryzykiem,
- PN-EN 62305-3:2009 Ochrona odgromowa – Część III: Uszkodzenia fizyczne obiektów i zagrożenie życia,
- PN-EN 62305-4:2009 Ochrona odgromowa – Część IV: Urządzenie elektryczne i elektroniczne w obiektach,
- PN-EN 14351-1:2006 Okna i drzwi. Norma wyrobu, właściwości eksploatacyjne. Część 1: Okna i drzwi zewnętrzne bez własności dotyczących odporności ogniowej i/lub dymoszczelności,
- PN-84/B03230 Obliczenia statyczne i projektowanie,
- PN-B-02013:1987 Obciążenie budowli – Obciążenia zmienne środowiskowe – Obciążenie śniegiem,
- PN-B-02015:1986 Obciążenie budowli – Obciążenia zmienne środowiskowe – Obciążenie temperaturą,
- PN-B-02011:1977/Az1:2009 Obciążenia w obliczeniach statycznych. Obciążenia wiatrem.

Z uwagi na położenie geograficzne obszarów objętych planem nie zdefiniowano istotnych i długotrwałych ryzyk związanych ze zmianami klimatycznymi, jednakże należy spodziewać się możliwości wystąpienia czasowych anomalii pogodowych, które nie mają związku z uchwaleniem planu.

Plan nie może odnosić się do kwestii odporności na ekstremalne temperatury, śnieżyce, występowanie mgły, wiatrów i susz. Są to kwestie niezwiązane z planowaniem przestrzennym i dotyczą etapu projektowania zabudowy/ wykorzystania terenu/ obiektów (np. ocieplenie budynków, retencja wody i nawadnianie terenu itp.). Pozostałe czynniki klimatyczne są nieaktywne w przypadku obszaru objętego planem.

Z punktu widzenia dokumentu, jakim jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, można wyznaczyć następujące działania służące pochłanianiu gazów cieplarnianych oraz zmniejszeniu ich emisji:

- maksymalizacja powierzchni biologicznie czynnej,
- zalecenie stosowania wysokosprawnych systemów spalania paliw,
- zalecenie wykorzystania technologii niskoemisyjnych,
- zalecenie stosowania zdalaczynnej sieci ciepłowniczej,
- zalecenie zastosowania odnawialnych źródeł energii.

Zasoby naturalne

Uchwalenie planu nie spowoduje ograniczenia ilości zasobów naturalnych oraz nie przyczyni się do ograniczenia możliwości korzystania z zasobów naturalnych. Prowadzenie inwestycji przewidzianych w planie nie ma żadnego wpływu na wykorzystanie zasobów naturalnych i ich zachowanie dla przyszłych pokoleń. W granicach istniejącego złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej nie zaplanowano lokalizacji budynków.

Zabytki

W bezpośrednim sąsiedztwie działek objętych planem nie występują obiekty wpisane do rejestru zabytków. Realizacja postanowień planu nie wpłynie na stan obiektów zabytkowych, sposób ich ekspozycji w otoczeniu ani nie zmieni ich funkcji.

Dobra materialne

W trakcie realizacji inwestycji nie przewiduje się wystąpienia znaczącego oddziaływania na dobra materialne. Nie przewiduje się również wystąpienia konfliktów.

8. Wpływ zapisów planu na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000

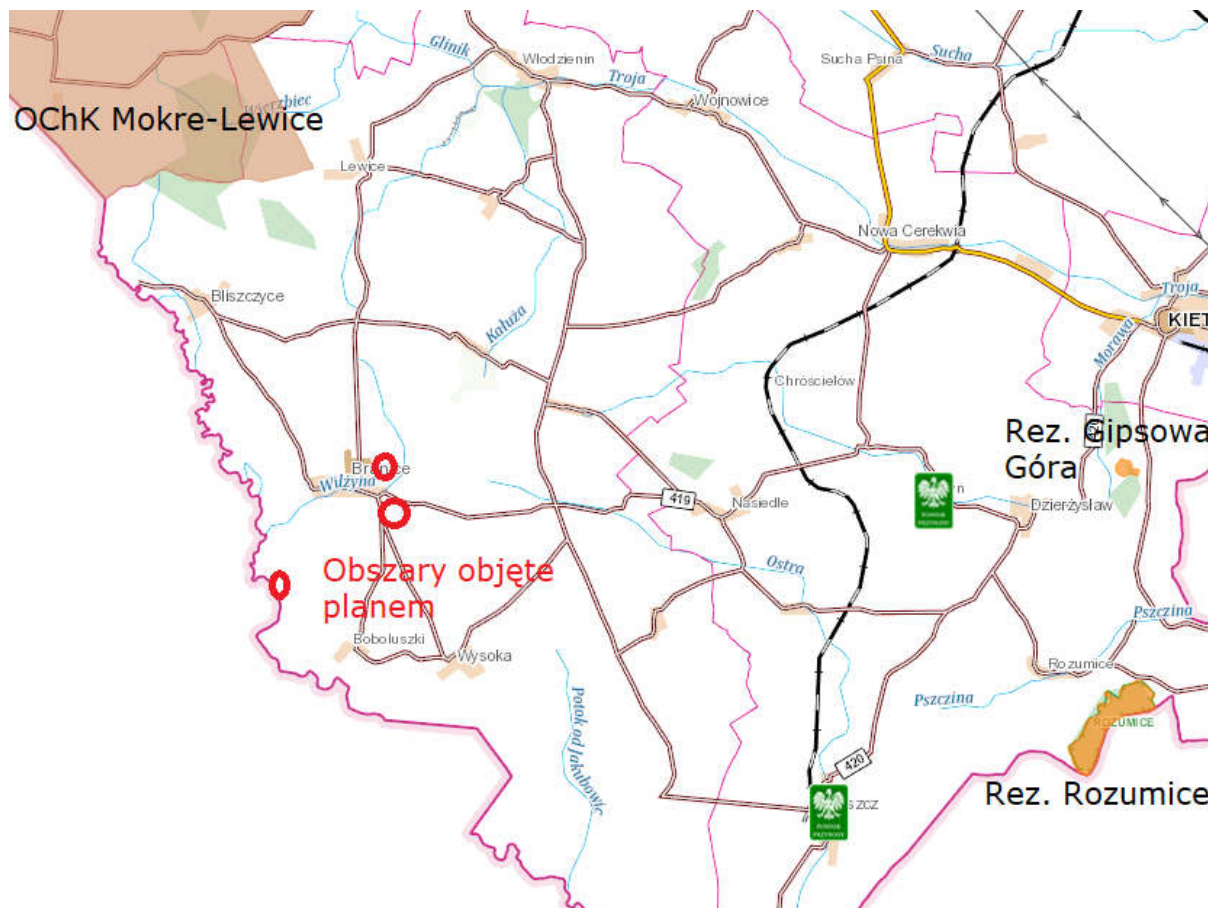
Obszar, dla którego sporządzany jest plan znajduje się poza rezerwatami przyrody, parkami narodowymi, parkami krajobrazowymi, obszarami chronionego krajobrazu i obszarami Natura 2000.

Na terenie działek objętych planem nie znajdują się pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe oraz nie wskazano występowania roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową.

Najbliżej położone obszary chronione to:

- Obszar Chronionego Krajobrazu „Mokre-Lewice” – odległość min. ok. 5,7 km;
- Rezerwat „Rozumice” – odległość min. ok. 13,4 km;
- Rezerwat „Góra Gipsowa” – odległość min. ok. 12,8 km.

Na poniższym rysunku przedstawiono obszary chronione w promieniu około 20 km od Branic.

Rysunek 5. Obszar objęty planem na mapie terenów objętych ochroną

Źródło: opracowanie własne na podstawie: <http://mapy.geoportal.gov.pl/imap/>.

Z kolei najbliższej położone obszary sieci Natura 2000 to:

- SOO „Staré Hliniště” - odległość min. ok. 10 km (Republika Czeska).
- SOO „Góry Opawskie” – odległość min. ok. 12,0 km;
- SOO „Rozumicki Las” – odległość min. ok. 13,0 km;
- SOO „Hněvošický Háj” – odległość min. ok. 14 km (Republika Czeska).

Na poniższym rysunku przedstawiono obszary sieci Natura 2000 w okolicy gminy Branice.

Rysunek 6. Obszar objęty planem na mapie obszarów Natura 2000

Źródło: opracowanie własne na podstawie: <http://natura2000.eea.europa.eu/>.

Biorąc pod uwagę odległość od ww. obszarów chronionych, w tym w ramach sieci Natura 2000, oraz specyfikę planowanych zamierzeń (wybitnie lokalne oddziaływanie) należy stwierdzić, że uchwalenie planu nie będzie mieć negatywnego oddziaływania na obszary chronione, w tym sieci Natura 2000.

9. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

W zakresie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem dopuszczono zagospodarowanie nieoczyszczonych wód opadowych i roztopowych na terenie działki budowlanej.

W zakresie ochrony przed hałasem ustalono rodzaje terenów w rozumieniu przepisów ustawy Prawo Ochrony Środowiska, dla których mają zastosowanie przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska w zakresie dopuszczalnych poziomów hałasu określonych wskaźnikami hałasu:

- tereny z podstawowym przeznaczeniem dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oznaczone symbolami A 1MW, A 2MW – jak pod zabudowę mieszkaniową,
- tereny z podstawowym przeznaczeniem dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczone symbolem A 1MN, A 2MN – jak pod zabudowę mieszkaniową.

W zakresie ochrony powierzchni ziemi ustalono konieczność zdjęcia nadkładu (warstwy próchnicznej gleby) i wykorzystanie do bieżącej rekultywacji wyrobiska lub zwałowanie nadkładu na hałdach, z docelowym wykorzystaniem pod rekultywację wyrobiska. Dopuszczono przemieszczanie zdjętej warstwy próchnicznej gleby poza wyrobisko.

Podczas eksploatacji złoża kopaliny pospolitej Branice nakazano uwzględnienie zachowania filara ochronnego od drogi oznaczonej symbolem AK1DW, a także formowanie skarp wyrobisk o spadku uniemożliwiającym ich osuwanie się. Dopuszczono przemieszczanie zdjętej warstwy próchnicznej gleby poza wyrobisko.

Do rekultywacji gruntów po eksploatacji złoża mają zastosowanie przepisy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych. W planie dopuszczono rekultywację w kierunku przemysłowym, mającym na celu przygotowanie terenu poeksploatacyjnego pod funkcje tożsame z przeznaczeniami w bezpośrednim sąsiedztwie: składy, magazyny, bazy.

Ponadto, zakazano lokalizacji zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii.

10. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Analiza wpływu ustaleń planu odbywać się może przez monitorowanie bezpośrednich rezultatów osiąganych w wyniku realizacji zakładanych zadań oraz monitorowanie ich oddziaływań. Wskazana jest również kontrola decyzji i uzgodnień formalno- prawnych. Na etapie sporządzania planu, jako przykładowe wskaźniki oceny wpływu zapisów planu w odniesieniu do aspektów środowiskowych można wskazać:

- powierzchnia zabudowy do całkowitej powierzchni obszaru objętego planem – (%);
- wielkość powierzchni biologicznie czynnej w granicach obszaru objętego planem – (%);
- sposób odprowadzania ścieków – rodzaj;
- liczba zrealizowanych miejsc parkingowych – (szt.).

Zaproponowane wskaźniki mogą być modyfikowane w zależności od osiąganych rezultatów i możliwości pozyskania danych wynikowych.

11. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Z analizy oddziaływania zmian zagospodarowania terenu w planie na poszczególne elementy środowiska wynika, że uciążliwość planowanych zamierzeń na środowisko będzie niewielka i ograniczona do zasięgu lokalnego. Mając na uwadze powyższe oraz odległość od granicy państwa (około 2,1 km w odniesieniu do obszarów położonych w Branicach oraz bezpośrednio sąsiedztwo granicy w odniesieniu do obszaru położonego między Branicami i Boboluszkami) planowane zmiany w zagospodarowaniu terenów nie będą powodować transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Zasięg oddziaływania na klimat akustyczny będzie ograniczony do obszaru planu. Potencjalnie możliwe jest oddziaływanie na powietrze atmosferyczne (wyłącznie w odniesieniu do obszarów położonych na południowy wschód i na północny wschód od zabudowy Branic), jednakże przy zastosowaniu działań je zapobiegających i minimalizujących nie będzie ono odczuwalne w otoczeniu obszaru objętego planem, a już na pewno w Republice Czeskiej. Oddziaływanie na krajobraz jest znikome – budynki nie będą się wyróżniać spośród istniejącej zabudowy.

W przypadku obszaru położonego w sąsiedztwie granicy nie jest możliwe generowanie oddziaływań transgranicznych na etapie funkcjonowania drogi rowerowej. Na etapie realizacji zamierzeń wynikających z planu możliwe są tymczasowe oddziaływania w postaci hałasu, wibracji i zanieczyszczeń powietrza, jednakże po czeskiej stronie brak jest miejsc stałego przebywania ludzi w odległości co najmniej 400 m (częściowo opuszczone osiedle składające się z 3 domów). Większe skupisko zabudowań jest oddalone od analizowanego obszaru o co najmniej 1 km (są to zabudowania północnej części miejscowości Brumovice).

12. Streszczenie

Przedmiotem niniejszej prognozy jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący 3 obszary położone w sołectwach Branice i Boboluszki.

Cele planu i powiązania z innymi dokumentami

Celem ustaleń planu jest zapewnienie warunków przestrzennych dla rozwoju funkcji mieszkaniowych wraz z obsługującym układem komunikacyjnym, produkcyjnych, składów, magazynów, baz; usługowych; powierzchniowej eksploatacji złoża surowca ilastego ceramiki budowlanej, z zachowaniem wymogów ładu przestrzennego, wartości środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz krajobrazu.

Plan jest zgodny z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego oraz nie narusza ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Branice przyjętego uchwałą nr III/219/18 Rady Gminy Branice z dnia 17 grudnia 2018 r., zmienionego Uchwałą nr XXVII/274/21 Rady Gminy Branice z dnia 8 lutego 2021 r.

Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Prognozę do planu wykonano w zakresie jaki wynika z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 ze zm.).

W prognozie uwzględniono informacje zawarte w materiałach dokumentacyjnych, studialnych, kartograficznych i monograficznych.

Stan środowiska przyrodniczego

W granicach obszarów objętych planem i w ich sąsiedztwie obszary mają charakter rolniczy, użytków zielonych (zieleń nieurządzona) i nieużytków po eksploatacji złóż ceramiki budowlanej. W sąsiedztwie obszaru położonego po południowo wschodniej stronie zabudowy Branice występuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, a w sąsiedztwie obszaru po północno wschodniej stronie zabudowy Branice również zabudowa wielorodzinna i szkoła podstawowa. Elementem o szczególnej wartości przyrodniczej na terenie miasta i częściowo również obszaru objętego planem są dobrej jakości gleby użytków rolnych. Obszar sołectwa Branice pozostaje od lat w użytkowaniu wiejskim (zabudowa mieszkaniowa, usługowa oraz tereny zieleni, rolnicze i po eksploatacji złoża ceramiki budowlanej).

Istniejące problemy ochrony środowiska

W sąsiedztwie obszarów objętych planem nie występują obszary chronione ani cenne zbiorowiska roślin i/lub siedliska zwierząt. Brak jest szczególnych uwarunkowań środowiska przyrodniczego, a nowe przeznaczenia terenu nie spowodują zasadniczych zmian w strukturze terenu ani w poziomie antropopresji. Zauważalnym problemem ochrony środowiska na terenie całej gminy Branice jest niska emisja.

Zgodność z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

Plan jest spójny z celami m.in.: Ramowej Dyrektywy Wodnej, Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, polityką zrównoważonego rozwoju i budowania konkurencyjności (Europa 2020), Polityką klimatyczną Polski – Strategią redukcji emisji gazów cieplarnianych w Polsce do roku 2020, II Polityką Ekologiczną Państwa

z uwzględnieniem perspektywy do roku 2025 oraz Strategicznym Planem Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmianę klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030.

Oddziaływanie na środowisko

Realizacja zamierzeń w nowych funkcjach nie wpłynie na różnorodność biologiczną obszarów objętych planem oraz terenów sąsiadujących.

Uchwalenie planu umożliwiające powstanie zabudowy mieszkaniowej, produkcyjnej, usługowej, składów, magazynów, baz i powierzchniowej eksploatacji złoża kopaliny nie będzie negatywnie oddziaływać na zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców.

Oddziaływanie na zwierzęta lądowe będzie miało miejsce jedynie na etapie prowadzenia inwestycji – prawdopodobnie nieliczna fauna o ograniczonych zdolnościach adaptacji do nowych warunków wyemigruje na sąsiednie tereny. Po zakończeniu prac oddziaływanie na faunę lądową nie będzie występować.

Nowe funkcja przewidziane w planie nie przyczynią się do oddziaływania na florę oraz wody powierzchniowe i podziemne, pod warunkiem stosowania się do zapisów planu i przepisów odrębnych.

Oddziaływanie na powierzchnię ziemi będzie miało miejsce na etapie prowadzenia inwestycji przewidzianych w planie oraz ich funkcjonowania. Zmniejszeniu ulegnie powierzchnia biologicznie czynna.

Uchwalenie planu nie wpłynie znacząco na krajobraz gminy Branice.

Ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko

Wskazano szereg sposobów ograniczania negatywnych oddziaływań na środowisko - w zakresie:

- ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem, .
- ochrony powierzchni ziemi,
- ochrony przed hałasem.

Zakazano lokalizacji zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii.

Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych

W sąsiedztwie dziełek objętych planu nie występują i nie są planowane obiekty mogące stanowić podstawę do wystąpienia oddziaływań skumulowanych.

Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań transgranicznych

Nie występuje prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływania transgranicznego.

Metody analizy skutków uchwalenia planu

Proponowany jest monitoring bazujący na danych ilościowych i jakościowych odzwierciedlających stan środowiska przyrodniczego (szczególnie wód i powietrza atmosferycznego) na terenach objętych planem i w ich otoczeniu.

Tychy, 11 sierpnia 2022 r.

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że jako autor prognozy oddziaływania na środowisko uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego 3 obszary położone w sołectwach Branice i Boboluszki spełniam wymagania określone w art. 74a ust. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm.).

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Michał Pazgan
Właściciel

WEKTOR. DORADZTWO EKONOMICZNE
I ŚRODOWISKOWE
Michał Pazgan
43-100 Tychy, ul. Szuwarków 1A/2
tel: 607-677-655
REGON: 241262911 NIP: 677-222-86-63